

Cvrrrr — je zavpil dvanajsti, a še pravočasno odbegnili na polico pod strop, odtod pa na okno, na ono okno, ob katero bi se bil to zimo skoro ubil. Zahrepenelo mu je srce po svobodi. Oh, kako željno je gledal, kje je Janko, njegov prijatelj, da mu odpre okno in ga reši nezveste prijateljice!

Muci so se budile vedno kruteje in kruteje želje v srcu. Na mizo je skočila in se pognala proti oknu. Zadela je bila ptiča in zacvrčal je žalostno, ali še se je rešil . . . To se je tresel ubožec! V tem trenutku pa se odpro vrata. Janko je prišel iz šole. Pogledal je muco. Greh ji je seval iz ognjenih oči, greh in lokavost. Pogledal je dvanajstega. Gori pod stropom na polici je sedel in ves se je tresel prestalega strahu. Janku je bilo takoj vse jasno. Srce ga je zbolelo; saj je imel muco tako rad, tako jo je odlikoval s trakom, tako je hvalil njeno dobrosrčnost, in sedaj mu napravi onaista muca kaj takega. Kri mu je šinila v lice. Nekaj grenkega ga je zagrabilo v srcu. Srd na muco se ga je lotil.

„Izgubi se mi!“ je jezno zavpil in zamahnil s torbo proti mucu, a muca je sedela mirno in še vedno tako ognjeno gledala pod strop na polico.

„Čakaj, no!“ je del Janko, pristopil bliže in jo prijel. V hipu je bil odvezan znak njene ponižnosti in dobrosrčnosti.

„Tako!“ je rekel naposled. „Sedaj si taka kot druge muce, kakršna v resnici tudi si. S prijateljstvom sva pri kraju!“ Obrnil ji je hrbet, stopil do vrat, jih odprl pa zavpil, da je hušknila v trenutku ven.

„Ubožec! V strahu si bil, kaj ne!“ je nagovoril potem dvanajstega. „Zunaj je lepo in toplo. Zla ti ne bo več. Pojdi, ljubček moj, kar zleti ven v lepo naravo med svoje brate, pa ne pozabi v sreči zvestega ti prijatelja.“

Odprl je okno. Ptič je zletel nanj ves trepečoč. Na oknu pa se je obrnil nazaj v sobo in gledal noter kakor bi ne vedel, ali naj gre iz gostoljubne hiše ali ne. Začudeno in veselo je zapel. Prav od srca se mu je izvila pesem, pozdrav pomladi, pozdrav svobodi, gorka zahvala prijaznemu dečku. Odletel je v gaj.

Trobarvni tisk.

Napisal *Kramarjev*.

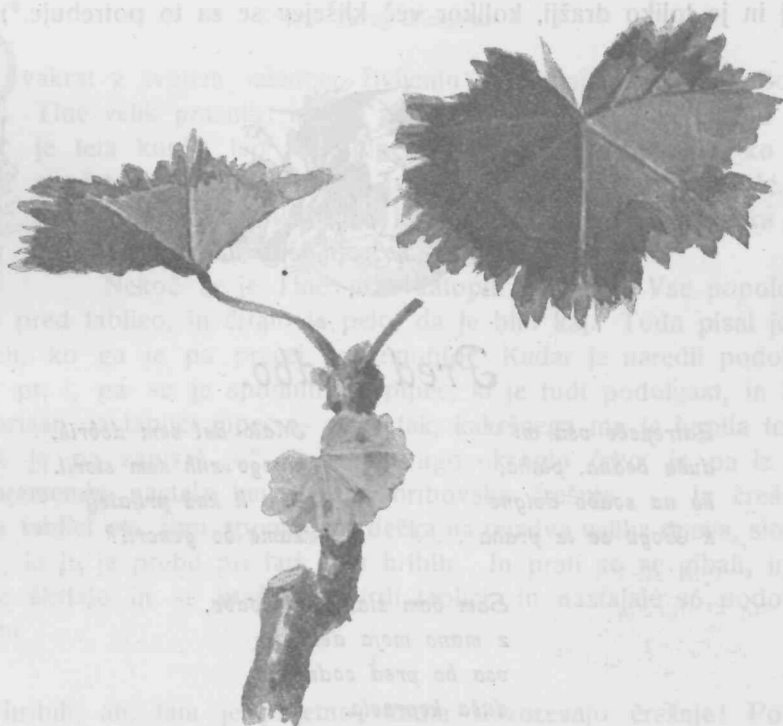


„Zvonček“ je doslej že večkrat priobčil slike, ki so bili na njih razni barvni toni in je tudi prehajala barva v barvo. Taka slika je tudi pelargonija, ki jo imate naslikano na strani 190. letošnjega „Zvončka“.

Vem, da ste radovedni, kako se vrši tak tisk, zato vam naj to ob kratkem opišem.

Ko sliko slikar izgotovi, jo fotografirajo. Med sliko in fotografski aparat pa postavijo barvane šipe, skozi katere se na fotografski plošči fotografirajo vsi deli barvane slike, le oni ne, ki imajo kaj rumene barve na sebi. Potem postavijo vmes druge barvane plošče,

ki provzročé, da se ne fotografira noben rdeči del slike, in končno še take, ki ne puste, da bi se fotografiral kak del slike, ki ima na sebi modro barvo. S pomočjo prve fotografske slike pa napravijo potem cinkaste plošče, s katerimi se morejo tiskati le oni deli slike, ki imajo na sebi rumene barve. (Glej sliko 1!) S pomočjo druge fotografske slike pripravijo cinek za rdeči del slike. (Glej sliko 2!) S pomočjo zadnje plošče pa prirede cinek za modro barvo, ki se nahaja na sliki. (Glej sliko 3!) Te cinkaste plošče imenujemo klišeje. Nanje prenesó s fotografske plošče sliko na ta način, da polijejo cinkasto ploščo s tako tvarino, iz kakršne so napravljeni papirji za navadne fotografije. Na to ploščo položé potem fotografsko



Slika 3.

šipo in oboje izpostavijo solnčni svetlobi. Na plošči se potem pozna, kaj je bilo na sliki, ki so jo fotografirali, rumenega, na drugi plošči, kaj je bilo rdečega, in na tretji, kaj je bilo modrega. Vse drugo pa iz vsake posamezne plošče izdolbejo s pomočjo kislin, ki razjedo cinek. Torej ostane na prvi plošči izbočeno le to, kar naj se natisne rumeno, na drugi, kar naj se natisne rdeče, na tretji pa, kar naj se tiska modro. Da se morejo pa na cinkaste plošče prenesti tudi takozvani poltoni, to so namreč prehodi iz temnejše barve v svetlejšo, pa postavijo v fotografski aparat pred fotografsko ploščo prav tanko mrežo. Če si vzamete povečevalno steklo in ogledujete slike št. 1., 2. in 3., na njih prav dobro razločite ono mrežo.

Umetnost, napraviti take cinkaste plošče, imenujemo cinkografijo. Tiskar vloži sedaj te plošče zaporedoma v tiskalni stroj in napravi najprej rumeni tisk, na tega rdečega in vrhu obeh pa še modrega.

Kakor vam je pa že znano iz „Zvončka“ (leto 1902., str. 171.) dasta rumena in rdeča barva pomarančasto, rumena in modra zeleno, modra in rdeča barva vijolčasto, vse tri skupaj pa od najsvetlejšega sivega do črnega. Zato dobimo potem, ko pridejo vse te tri prvotne barve druga na drugo, skoro prav tako sliko — reprodukcijo imenovano — kakršna je ona, ki jo je naslikal slikar. In ker se izvrši ta tisk s pomočjo treh barv, ga imenujemo trobarvni tisk. Poleg tega imajo pa tudi večbarvni tisk, ki ga uporabljajo pri izdelovanju prav finih reprodukcij in je toliko dražji, kolikor več klišejev se za to potrebuje.*)



Pred sodbo.

Zatrepeče vsa mi
duša beдна, plaha,
ko na sodbo dvigne
k Bogu se iz praha . . .

Malo del sem dobrih,
mnogo zlih sem storil.
Kje li kak prijatelj
zame bo govoril?

Sam bom stal pred sodbo,
z mano moja dela,
vsa bo pred sodnikom
duša koprnela.

Fran Žgur.



*) Klišeji so draga reč. V tem spisu odtisnjeni klišeji stanejo 50 K. Uredništvo.